

Conditia libertatii presei in Romania

Cazuri de hartuire a jurnalistilor in perioada 1999-2000

Cazurile prezentate mai jos au fost monitorizate în cadrul programului "Freedom of Expression - FreeEx" dezvoltat de Agenția de Monitorizare a Presei – Academia Cațavencu începând cu luna august 1999. Scopul programului FreeEx este de a acționa împotriva încălcării dreptului la libera exprimare al jurnaliștilor prin monitorizarea încercărilor de a intimida sau de a pedepsi zariști, prin acordarea de asistență acestora și prin exercitarea de influență în favoarea modificării legislației care vizează mass-media.

CUPRINS

I. CAZURI ÎN JUSTIȚIE

Radu Sârbu vs. Marius Drăghici (“Adevărul”)
Badea Stănescu vs. Marius Drăghici (“Adevărul”)
Petre Roman vs. Cristian Tudor Popescu (“Adevărul”)
Tache Viorel vs. Gabriela Ștefan și "Adevărul"
Petre Badea vs. Felix Rache, Sorin Ozon și “Academia Cațavencu”
Vian Bobocea vs. Marius Stoianovici și "Bună Ziua Brașov"
Elena Pop Blaga vs. Liliana Sime ("Crișana")
Gregorian Bivolaru și Nicolae Catrina vs. Toma Roman (“Flacăra”)
Vasile Berci vs. Nicolae Iuga (“Jurnalul de Sighet”)
Gheorghe Mocuța vs. Octavian Andronic, Adrian Halpert și Valentin Zaschievici (“Libertatea”)
Ștefan Rotea-Afrim vs. Mihai Barbu ("Matinal")
Mihai Viorel Bonea vs. Mihai Barbu ("Matinal")
Grigore Pătruică vs. Mihai Barbu și Iulia Făgaș ("Matinal")
Georgescu vs. Cecilia Sibișan și "Matinal"
Valentin Codău vs. Adrian Șorodoc ("Monitorul de Botoșani")
Adrian Toropa vs. “Monitorul de Brașov”
Ghiza Vasile Bran vs. Alexandru (“Monitorul de Brașov”)
Vasile Bran vs. Alexandru Ghiza (“Monitorul de Brașov”)
Petrică Hogeă vs. Camelia Csiki, Georgeta Terciu și Carmina Mareș ("Monitorul de Brașov")
Lorette Luca vs. Georgeta Terciu ("Monitorul de Brașov")
Mihai Pânzariu vs. Claudiu Raus ("Monitorul de Iași")
Ștefan Damian vs. Gabriel Gachi și Fănică Dumitrașcu ("Monitorul de Iași")
Radu Groapă vs. Geanina Beșleagă și "Monitorul de Neamț"
Dorin Prișcă vs. Ion Gîrnod ("Monitorul de Sibiu")
Constantin Șerbănică vs. Valentin Gheorghită ("Monitorul de Vrancea") și S.C. Nord Est S.A.
Toma Trifon Nicolae
Mariana Roșca și Elena Pop Blaga vs. Mariana Gavrilă (“Ziua de Ardeal”)
Cornel Tușelea vs. Florin Chima ("Ziua de Cluj")
Benone Pușcă vs. Silviu Vasilache și "Ziua de Galați-Brăila"
II. ALTFEL DE AGRESIUNI
Valentin Drăgan (“Cuget Liber”) și Ion Cîrlig
Radu Sârbu și Cristian Tudor Popescu (“Adevărul”)
“Cotidianul”, Tiporex și Direcția Generală a Vămirilor
Mircea Dinescu și suporterii Partidului România Mare
Lorena Boroș și Dorina Tătăran - "Gazeta de Nord – Vest”
Marian Tudor - "Jurnalul de Constanța"
Ministerul de Interne și Codul Penal
Pro Tv – Buzău
Dan Pavel și polițiștii de la Secția 20
Protestul “Ziua de Ardeal” și Asociația Editorilor de Presă din Cluj
Adrian Ionescu de la Televiziunea Europa Nova și IJP Timiș
Marcel Bot ("Ziua de Ardeal") și Daniel Marian ("Transilvania Jurnal") vs. polițiști din Deva
Daniel Tomoni – “Transilvania Jurnal”

Constantin Simirad și "Ziua de Iași"

Prefață

Când am început să lucrăm la acest proiect, cunoșteam statutul de care "se bucura" dreptul la libera expresie în România din trei surse. Este vorba, mai întâi, de legislație. Calomnia și insulta, principalele căi de atac la adresa libertății de expresie (dacă excludem bătaia), rezistau în Codul Penal de pe vremea democratului Ceaușescu. Mai mult - am observat că în rândul magistraților, informația referitoare la jurisprudența și normele europene în materie de drepturile omului fie nu este cunoscută, fie nu este dorită. În consecință, o bună parte a magistraților români considera că jurnaliștii pot să înfunde pușcări pentru delict de opinie.

Experiențele colegilor noștri ziariști constituiau a doua sursă. Dinspre arestul din Craiova ni se părea că auzim cum confratele Tiberiu Pătru de la "Ora" (victimă a unei înscenări) pilește la grilaj. Cristian Tudor Popescu tocmai se judeca cu un charismatic lider politic pentru că îl întrebase în legătură cu afacerea "Megapower": "Pentru ce sau pentru cât ați făcut-o?" Iar primarul Clujului se apropia grăbit de ziua în care ar fi trebuit să devină persoana cu cele mai multe procese intentate ziariștilor.

În sfârșit, a treia sursă: criticile pe care ni le făceau sistematic delegațiile europene care verificau dacă mai este sau nu mai este cazul să fim ținuți sub monitorizare. Scoaterea insultei și a calomniei de sub incidența Codului Penal devenise de mult una dintre condițiile cerute pentru începerea într-un viitor incert a negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. Reforma legislativă nu a reușit însă să depășească nivelul declarațiilor demagogice pro-europene lansate de la tribuna Parlamentului.

Cu aceste firave premise, în august 1999 am început să trimitem redacțiilor din țară faxuri și să explicăm cine suntem și ce vrem. Așa ne-am ales cu câteva sute de încurajări și cu o rețea de ziariști și câteva instituții publice care au aderat la scopurile noastre. După doar câteva zile a apărut și primul "client": un jurnalist din Lugoj care strânsese în 8 ani în jur de 40 de procese penale, vreo 120 de înfățișări și 9 condamnări. L-am privit uimiți, l-am ciupit, curioși să vedem dacă mai schițează vreun gest. Schița! Performanța ni s-a părut cu atât mai mare cu cât condeierul venea după câteva luni de închisoare și o bătaie luată pe stradă. Cu susținerea mediatică a Rețelei de Protecție a Jurnaliștilor și cu răbdarea lui, ziaristul a fost achitat în toate procesele de presă, iar în prezent este corespondent al unuia dintre cele mai citite cotidiene centrale.

Ceea ce ne-a arătat acest prim caz de hărțuire prelungită, dincolo de amploarea fenomenului, este lipsa de experiență a ziariștilor în ceea ce privește căile prin care se pot apăra. Mai cu seamă în presa locală, gazetarul pare să fie mult mai expus presiunilor din partea diverselor grupuri de influență (afaceriști, magistrați, membri ai administrației etc.). Or curajul de a fi ziarist, în absența unei solidarități de breaslă, s-a dovedit că nu poate fi sprijinit eficient doar cu prestația unor avocați angajați cu ora. Fără solidaritatea ziariștilor din Rețeaua de Protecție a Jurnaliștilor, multe dintre cazurile preluate de Rețea și prezentate în paginile următoare ar fi rămas aproape necunoscute. Iar ziariștii în cauză s-ar fi trezit singuri. După cum veți citi, Rețeaua, facilitând doar comunicarea între ziariști, a reușit în câteva rânduri să-i scoată din impas.

Pornind de la astfel de argumente, la prima întâlnire a membrilor Rețelei de Protecție a Jurnaliștilor (Sinaia, 21-23 ianuarie 2000) s-a hotărât, pentru a dezvolta arsenalul mijloacelor de protecție, înființarea Asociației pentru Protecția și Promovarea Libertății de Expresie (APPLE), a cărei menire se dorește a fi apărarea drepturilor și dezvoltarea competenței ziaristului.

Toate acestea s-au putut întâmpla datorită sprijinului organizațiilor Freedom House (prin programul ProMedia al USAID), Fundația pentru o Societate Deschisă – România sau Banca Mondială, care au înțeles necesitatea unui asemenea program devenind finanțatorii acestuia.

Mircea Toma
Marius Borțea
Noiembrie 2000
București

I. CAZURI ÎN JUSTITIE

RADU SÂRBU vs. MARIUS DRĂGHICI (“ADEVĂRUL”)

Ziaristul **Marius Drăghici** a publicat în cotidianul “**Adevărul**”, în noiembrie 1999, o anchetă sub titlul “*I.G.P., Departamentul de Control al Guvernului și Ministerul Agriculturii confirmă dezvăluirile ziarului Adevărul - Radu Sârbu este cercetat penal pentru implicare în escrocheria Pollus Transilvania*”. În anchetă, jurnalistul Marius Drăghici citează dintr-un **raport al Inspectoratului General de Poliție**, semnat de generalul de brigadă **Nicolae Berechet**, în care se afirmă: “*Din cercetările și verificările efectuate de IPJ Cluj, sub supravegherea IGP - Direcția de Combatere a Criminalității Economico-Financiare, privind scoaterea din circuitul agricol a suprafeței de 34,7 ha de teren arabil situat în zona <<Șapca Verde II>> și înstrăinarea acesteia către SC Pollus SRL, rezultă că terenul în cauză a fost scos din circuitul agricol prin descalificare de către o instituție neabilitată, subevaluat și înstrăinat, contrar legii, firmei Pollus Transilvania, la prețul de numai 11.000 lei/mp. Tranzacțiile și operațiunile aferente au fost efectuate prin intervenția directă a prefectului Alexandru Farcaș și a fostului secretar general al Prefecturii, Sorin Naș, cu implicarea fostului director general al FPS, Radu Sârbu.*” **Președintele Fondului Proprietății de Stat, Radu Sârbu** a inițiat o acțiune civilă împotriva ziaristului Marius Drăghici, căruia i-a pretins despăgubiri în valoare de două miliarde de lei. În prezent, procesul se judecă la **Curtea Constituțională**.

BADEA STĂNESCU vs. MARIUS DRĂGHICI (“ADEVĂRUL”)

În februarie 2000, jurnalistul **Marius Drăghici** a semnat în “**Adevărul**” ancheta “*Încă o zonă interzisă legii. Afaceriștii romi din Costești-Argeș refuză de cinci ani să plătească peste un miliard impozite către stat*” ce a avut drept subiect un grup de SRL-uri din Costești-Argeș care se ocupă de cumpărarea, vânzarea și topirea metalelor neferoase. În anchetă, Marius Drăghici a afirmat despre asociații grupului de SRL-uri că “*refuză să plătească, din 1995, datorii constând în taxe și impozite în valoare de peste 1 miliard lei*”, informația având la bază verificările efectuate de directorul adjunct al Gărzii Financiare, Valeriu Minca. La scurtă vreme, **Badea Stănescu**, unul dintre asociați, a depus la Judecătoria Costești-Argeș o plângere penală împotriva ziaristului Marius Drăghici, pe care l-a acuzat de calomnie, pretinzând despăgubiri în cuantum de 500 de milioane de lei. Omul de afaceri Badea Stănescu l-a acuzat de calomnie și pe directorul adjunct al GF Valeriu Minca. Decizia **Judecătoriei Costești-Argeș** a fost favorabilă ziaristului, acesta fiind achitat.

PETRE ROMAN vs. CRISTIAN TUDOR POPESCU (“ADEVĂRUL”)

În data de 22 martie 2000, **Tribunalul București** l-a achitat, printr-o hotărâre definitivă, pe jurnalistul **Cristian Tudor Popescu**, redactor șef al cotidianului “**Adevărul**”, în procesul de calomnie intentat de **Petre Roman**, președintele Partidului Democrat. Într-un articol atașat la un

drept la replică trimis redacției "Adevărul", în legătură cu un text referitor la afacerea "Megapower", gazetarul Cristian Tudor Popescu a scris: "Pentru ce sau pentru cât ați făcut-o, d-le Roman?", frază care a dus la deschiderea acțiunii penale. Magistrații Tribunalului București au apreciat că înrebarea formulată de ziaristul Cristian Tudor Popescu nu poate fi considerată drept calomnie, Codul Penal definind această infracțiune prin afirmație sau imputație, și nu prin interogație.

TACHE VIOREL vs. GABRIELA ȘTEFAN și "ADEVĂRUL"

Pe data de 11.03.1997, col.(r) **Tache Viorel**, fost comandant adjunct la UM 0215, în prezent om de afaceri, s-a adresat Judecătoriei Sectorului 1 București cu o plângere penală pentru infracțiunile de insultă și calomnie împotriva jurnalistei **Gabriela Ștefan** de la cotidianul "Adevărul". În același dosar, au fost acuzați de instigare și complicitate la insultă și calomnie soții **Marian** și **Doina Stancu**, cu care colonelul **Tache** se afla într-un litigiu mai vechi. (Un rechizitoriu întocmit de Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar Teritorial București susține că, de fapt, soții **Marian** și **Doina Stancu** sunt victime ale colonelului **Tache Viorel**.) Ziarul "Adevărul" a fost dat și el în judecată ca parte responsabilă civilmente, pretențiile ridicate de Tache Viorel fiind de 3 miliarde de lei daune morale și 851.100 dolari daune material-comerciale.

Cauza procesului a constituit-o o serie de anchete publicate în "Adevărul", în care au fost prezentate problemele pe care **Tache Viorel** și soția sa, **Tache Virginia**, maior activ în cadrul Ministerului de Interne, le-au avut cu diverse autorități ale statului, procesele cu soții **Stancu**, precum și sentințele pronunțate deja de instanțele de judecată în legătură cu persoana lui **Tache Viorel**. Articolele au fost realizate în baza documentelor existente și a investigațiilor specifice anchetei jurnalistice. Anterior, concomitent și ulterior apariției articolelor în "Adevărul", instanțele de judecată și parchetul au confirmat cele relatate. Ținând cont de acestea, Judecătoria Sectorului 1 București, prin magistrat Elena Luminița Afrăsinei, a dat câștig de cauză ziarului "Adevărul". De asemenea, Tribunalul Municipiului București, prin magistrați Tatiana Zorilă, Tiberiu Barbacioriu și Marinela Popa, a păstrat în totalitate hotărârea Judecătoriei, aceasta rămânând definitivă.

PETRE BADEA vs. FELIX RACHE, SORIN OZON și "ACADEMIA CAȚAVENCU"

Petre Badea, om de afaceri, acționar principal la S.C. **Aedificia Carpați S.A.**, i-a chemat în instanță pe jurnaliștii **Felix Rache** și **Sorin Ozon** de la "Academia Cațavencu", precum și revista "Academia Cațavencu", considerând că a fost prejudiciat material și moral în urma dezvăluirilor publicate în paginile amintitei publicații. **Petre Badea** a cerut instanței, în baza art. 998, 999, 1000 Cod Civil, să oblige cei doi ziariști și revista "Academia Cațavencu" la plata unor daune de 1 miliard de lei.

La **primul termen de judecată**, 6 ianuarie 2000, instanța i-a condamnat pe jurnaliștii **Felix Rache** și **Sorin Ozon**, în solidar cu "Academia Cațavencu", la plata a 100 de milioane de lei daune, plus cheltuieli de judecată. Cităm din motivarea instanței: "*Pârâții, deși legal citați, nu s-au prezentat în instanță pentru a-și face vreo apărare*". În fapt, instanța nu a ținut cont de lipsa de procedură vizavi de citarea "Academia Cațavencu" și a celor doi ziariști. Mai mult, înainte de primul termen de judecată, avocatul Doru Costea a depus la dosar o cerere prin care se solicita amânarea cauzei, pentru a se îndeplini formalitățile necesare apărării. Instanța nu a ținut cont de această cerere, despre care avocatul spune că a și dispărut de la dosar.

Încă de la prima înfățișare (caz fără precedent în istoria post-decembrista a justiției române), deși ziaristi și publicația la care lucrează erau lipsiți de apărare, instanța, prin doamna **magistrat C. Marinescu**, președinta Secției 5 Civilă și de Contencios Administrativ din cadrul Tribunalului Municipiului București, a pronunțat sentința în favoarea reclamantului Petre Badea. Totodată, sentința a fost dată fără ca Petre Badea să facă dovada în privința consecințelor și a pagubelor efectiv declarate. Singurul mecanism utilizat pentru a se stabili dimensiunile prejudiciului este dezvăluit de Tribunal în următoarea frază: *"numai citind articolul și se demonstrează prejudiciul moral ce a fost adus reclamantului Petre Badea"*. Instanța a dedus astfel ca imaginea publică a reclamantului a avut de suferit și a stabilit cuantumul daunelor la 100 de milioane de lei.

Instanța și-a fundamentat hotărârea astfel: *"Orice persoană care citește acest articol, lăsând deoparte limbajul suburban, rămâne cu convingerea că reclamantul este corupt, ocupându-se numai de afaceri ilegale, fără caracter"*. Tribunalul a considerat că *"pârâții, prin articolul intitulat <<Petre Badea de la Aedificia Carpați este un soi de Frate Păunescu al regimului Constantinescu>>, au înțeles să-l prezinte pe reclamant ca pe o persoană necinstită, fără caracter, preocupată numai de propria înavușire"*. Până în prezent, nici o instanță din România nu a condamnat ziaristi și publicații încă de la primul termen de judecată. În mod firesc, instanța trebuia să acorde un nou termen, pentru ca ziaristi să poată fi apărați.

Partea acuzată a declarat recurs, cauza urmând să se rejudece la Tribunalul Municipiului București.

VIAN BOBOCEA vs. MARIUS STOIANOVICI și "BUNĂ ZIUA BRAȘOV"

La începutul anului 1997, după ce președintele Emil Constantinescu a invitat printr-o declarație toate ziarele să dezvăluie cazurile de corupție pe care le cunosc, cotidianul **"Bună Ziua Brașov"** a pornit o campanie de presă numită **"Dosarele Corupției"**. Timp de câteva luni, în fiecare număr al ziarului a fost prezentat un caz de corupție încă nerezolvat. În timpul campaniei, un grup de salariați ai societății Postăvarul a trimis o scrisoare deschisă atât publicației, cât și comisiei județene anti-corupție, scrisoare în care erau semnalate abuzurile și neregulile din societatea lor. Pentru că scrisoarea a fost publicată, directorul societății, **Vian Bobocea**, l-a dat în judecată pe **redactorul șef al ziarului, Marius Stoianovici**, acuzându-l de calomnie. Procesul s-a întins pe parcursul a doi ani, iar publicația "Bună Ziua Brașov" și jurnalistul Marius Stoianovici au pierdut atât în prima instanță, cât și recursul. Pentru simplul motiv că ziarul a cărui redacție o conducea a publicat o scrisoare deschisă, Marius Stoianovici s-a văzut nevoit să plătească directorului SC Postăvarul Panificație SA, Vian Bobocea, suma de 2.000.000 de lei reprezentând daune morale și 500.000 de lei amendă penală.

ELENA POP BLAGA vs. LILIANA SIME ("CRIȘANA")

În cotidianul **"Crișana"** din 12 septembrie 1998, ziarista **Liliana Sime** a publicat articolul *"Două judecătore sunt acuzate de abuz în serviciu și luare de mită. Împotriva lor s-a înregistrat o plângere la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel"* și două fotografii înfățișând pe magistratele Mariana Roșca și Elena Pop Blaga de la Tribunalul Bihor. Drept urmare, **Elena Pop Blaga** a acuzat-o pe Liliana Sime de denunțare calomnioasă, furt, furt calificat și sustragerea și distrugerea de înscrisuri. Ultimele trei acuze se referă la fotografiile publicate odată cu articolul incriminat. Ziarista Liliana Sime a dovedit că fotografiile nu au fost sustrate, ci au fost luate din arhiva ziarului. Printr-o sentință definitivă, Judecătoria Sibiu a condamnat-o pe Liliana Sime la plata a 5 milioane de lei amendă penală și 75 de milioane de lei despăgubiri. Dosarul se află

acum la Curtea Supremă de Justiție, Parchetul General admitând recursul în anulare cerut de ziaristă.

GREGORIAN BIVOLARU și NICOLAE CATRINA vs. TOMA ROMAN (“FLACĂRA”)

Gurul **Gregorian Bivolaru** și **Nicolae Catrina**, președintele **Mișcării pentru Integrare Spirituală în Absolut**, l-au citat la Judecătoria Sectorului 1, în baza articolelor 205 și 206 CP, pe ziaristul **Toma Roman**. Cei doi au reacționat astfel ca urmare a articolului *"România – paradisul sexelor. Masajele erotice ale lui Bivolaru"*, publicat în lunarul **“Flacăra”** din iunie 2000 sub semnătura lui Toma Roman. Partea vătămată reproșează ziaristului că, în articol, se făceau referiri la profiturile obținute în urma unor acțiuni presupus spirituale. Potrivit dosarului penal 15771 aflat la Judecătoria Sectorului 1, **Gregorian Bivolaru** și **Nicolae Catrina** pretind despăgubiri în valoare de două miliarde de lei.

VASILE BERCI vs. NICOLAE IUGA (“JURNALUL DE SIGHET”)

Anul trecut, **Vasile Berci**, deputat PNȚCD de Maramureș, l-a acuzat în instanță pe **Nicolae Iuga**, redactorul-șef al publicației **“Jurnalul de Sighet”**, de insultă prin presă. Plângerea penală a venit ca reacție la faptul că ziaristul Nicolae Iuga a publicat o știre potrivit căreia demnitarul PNȚCD și-ar fi cumpărat un apartament în București. Deputatul Vasile Berci a pierdut procesul în prima instanță (dosar nr. 1957/1999) pe 29 decembrie 1999, dar, nemulțumit de hotărâre, a înaintat recurs. Hotărârea a fost menținută, în cele din urmă, și de Tribunalul Maramureș (dosar nr. 225/2000), sentința rămânând definitivă și irevocabilă.

GHEORGHE MOCUȚA VS. OCTAVIAN ANDRONIC, ADRIAN HALPERT și VALENTIN ZASCHIEVICI (“LIBERTATEA”)

În data de 18 mai 2000, la Secția II Penală a Judecătoriei Sectorului 1 București trebuia să aibă loc un nou termen în procesul de calomnie intentat de **Gheorghe Mocuța**, secretar de stat în **Ministerul Justiției**, jurnaliștilor **Octavian Andronic**, **Adrian Halpert** și **Valentin Zaschievici**. Gheorghe Mocuța a sesizat instanța penală împotriva celor trei ziariști în urma unui interviu acordat cotidianului **"Libertatea"** de Dinu Ștefan, cunoscut ca Fane Căpățână, conținutul interviului determinându-l pe reclamant să se declare ofensat. În paralel, Gheorghe Mocuța l-a dat în judecată și pe Fane Căpățână.

La termenul din 18 mai 2000, Fane Căpățână a anunțat că va aduce probe în legătură cu cele afirmate în interviu, astfel încât un număr considerabil de ziariști și-au exprimat dorința să asiste la proces. Participarea ziariștilor la proces a fost însă împiedicată de președintele completului de judecată, care a interzis accesul publicului și al presei în sală. În cele din urmă, din motive de procedură, dezvăluirile anunțate de Fane Căpățână au fost amânate. Până în prezent nu au apărut date noi despre cele două procese.

ȘTEFAN ROTEA-AFRIM vs. MIHAI BARBU ("MATINAL")

În numărul din 9-10 ianuarie 1999 al cotidianului **"Matinal" din Petroșani**, sub semnătura C.C., a fost publicat articolul *"Fane Măcelaru și Buta Sandu au dat un tun de 200 milioane lei cu OC-uri. Din cauza unor ordine de compensare falsificate, COMTIM are o pagubă de 200 milioane lei."* Articolul avea la bază o notă a Inspectoratului de Poliție Timiș și relata despre fapta a doi cetățeni din Petroșani, Buta Sandu și Ștefan Rotea-Afrim (cunoscut în zonă și ca Fane Măcelaru), care au încercat să plaseze două ordine de compensare false la COMTIM SA Timișoara. Prin adresa 220607/9.04.1999, Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș a confirmat

cotidianului "Matinal" faptul că cei doi fac obiectul dosarului penal 1845/30.12.1998 pentru fals de moneda și uz de fals. După publicarea articolului, **Ștefan Rotea-Afrim** l-a dat în judecată pe **redactorul-șef Mihai Barbu**, sub acuzația de calomnie, solicitând daune morale în valoare de 500 de milioane de lei. Ulterior, Judecătoria Petroșani l-a sancționat pe jurnalistul Mihai Barbu cu o amendă administrativă în valoare de 500 000 de lei. Nemulțumit de hotărârea instanței din Petroșani, Ștefan Rotea-Afrim a făcut recurs și a reușit, cu aprobarea Curții Supreme de Justiție, să strămute judecarea cauzei la Tribunalul Arad, care, până la urmă, a păstrat decizia dată de Judecătoria Petroșani.

MIHAI VIOREL BONEA vs. MIHAI BARBU ("MATINAL")

Omul de afaceri petroșenean **Mihai Viorel Bonea**, unul dintre foștii apropiați ai lui Miron Cozma, a depus o plângere penală împotriva lui **Mihai Barbu**, **redactor șef al ziarului "Matinal"**, invocând o serie de articole care îl incriminau cu probe jurnalistice de comiterea unor abuzuri. Procesul s-a judecat inițial la Judecătoria Petroșani, care a dat dreptate jurnalistului. Nemulțumit de soluția Judecătoriei, Mihai Viorel Bonea a declarat recurs. Dosarul a fost mutat la Tribunalul Județean Hunedoara, care l-a condamnat pe redactorul șef al publicației "Matinal" la plata unei amenzi administrative de 500 000 de lei.

GRIGORE PĂTRUICĂ vs. MIHAI BARBU și IULIA FĂGAȘ ("MATINAL")

Mihai Barbu și **Iulia Făgaș** de la ziarul petroșenean "Matinal" au dezvăluit într-o serie de articole înșelăciunea care a stat la baza jocului piramidal "Bilete de papagal", inițiat de omul de afaceri local **Grigore Pătruică** în perioada de glorie a afacerilor gen "Caritas". Bănuit în textele semnate de ziariști de complicitate la înșelăciune, fiul vitreg al lui Grigore Pătruică, avocatul Sergiu Grigorescu, a cerut la Judecătoria Băilești pedepsirea autorilor pentru infracțiunea de calomnie și despăgubiri morale de 100 milioane de lei. Judecătoria Băilești și, ulterior, Tribunalul Județean Dolj au soluționat cazul prin achitarea jurnaliștilor.

GEORGESCU vs. CECILIA SIBIȘAN și "MATINAL"

Într-un articol publicat în **cotidianul "Matinal" din Petroșani**, jurnalista **Cecilia Sibișan** a redat o acuzație făcută, în cadrul ședinței Consiliului Local Vulcan din 30 octombrie 1997, de către un consilier local PRM. Acuzația consilierului PRM este: *"sâmbătă, 25 octombrie, administratorul pieței Vulcan, d-na Georgescu, a fost surprinsă luând șpagă."* Cecilia Sibișan a fost citată într-un proces penal, iar consilierul local nu a mai recunoscut afirmația făcută la adresa administratorului pieței. Ca urmare, prin Decizia Penală nr.1334/1998, Tribunalul Județean Hunedoara – Deva a condamnat-o pe ziarista Cecilia Sibișan, pentru infracțiunea de calomnie, la plata a 350 de lei amendă penală. Totodată, partea responsabilă civilmente, redacția cotidianului "Matinal" din Petroșani, a fost obligată la plata unor daune morale în valoare de un milion de lei. Decizia Tribunalului a rămas definitivă.

VALENTIN CODĂU vs. ADRIAN ȘORODOC ("MONITORUL DE BOTOȘANI")

În data de 23 februarie 2000, ziaristul **Adrian Șorodoc** a publicat în paginile "**Monitorului de Botoșani**" articolul *"Un deținut bolnav de SIDA s-a tăiat cu o lamă în timpul procesului"*, din care redăm: *"Ieri dimineată, la Tribunalul Botoșani, un deținut judecat pentru ultraj s-a tăiat cu o lamă de bărbierit pe gât și pe mâini în timpul procesului. Deținutul Valentin Codău are 29 de ani și este recidivist, cunoscut ca având un comportament foarte violent"*. **Valentin Codău** a deschis la Judecătoria Botoșani o acțiune penală împotriva jurnalistului Adrian Șorodoc, căruia i-

a trimis și o scrisoare de amenințare. Cităm din această scrisoare: "*Oare nu te gândești că s-ar putea să sfârșești ca un câine? Cred că ești prea naiv să-ți dai seama de riscul pe care-l trăiești*".

Un complet al Judecătoriei Botoșani, condus de magistrat Veronica Zbanț, l-a condamnat pe Adrian Șorodoc la o amendă penală în valoare de 500.000 de lei, precum și la plata a 10 milioane de lei reprezentând daune morale. În motivația instanței se arată că articolul, deși conținea fapte reale, a lezată onoarea deținutului prin publicarea sa. Ziaristului i-a fost admis apelul, iar în luna noiembrie 2000 Tribunalul Botoșani a anulat sentința Judecătoriei. Curtea Supremă de Justiție a admis o cerere a lui Valentin Codău și a trimis dosarul la Judecătoria Dorohoi.

ADRIAN TOROPA vs. "MONITORUL DE BRAȘOV"

La începutul anului 1999, **președintele Consiliului Județean Brașov, Adrian Toropa**, a acționat în instanță întreaga casetă redacțională a "**Monitorului de Brașov**", de la director până la secretarul de redacție, cu toate că acesta din urmă nu se ocupa decât de partea de tehnoredactare a ziarului. Adrian Toropa a recurs la instanță deoarece au fost citate declarațiile unor foști directori din societatea Poiana Brașov SA, care îl acuzau de trafic de influență. Pentru faptul că au citat aceste declarații, ziariștii au fost acuzați de calomnie și s-a cerut ridicarea drepturilor lor civile, confiscarea averilor și plata a 5 miliarde de lei despăgubiri. În mare măsură și datorită mediatizării litigiului, Adrian Toropa și-a retras după un timp plângerea penală.

VASILE BRAN vs. ALEXANDRU GHIZA ("MONITORUL DE BRAȘOV")

Deputatul Partidului Democrat, Vasile Bran, l-a dat în judecată pe **redactorul șef al publicației "Monitorul de Brașov", Alexandru Ghiza**, pentru că, într-o schemă care însoțea articolul "*Mafia brașoveană*", numele demnitarului apărea legat de numele altor personaje implicate în afaceri dubioase. Există documente (chiar un Rechizitoriu al Parchetului General) conform cărora deputatul Vasile Bran a influențat unele hotărâri luate în cadrul ședințelor AGA de la Fabrica de Zahăr Bod. Judecătoria Brașov a dat câștig de cauză redactorului-șef Alexandru Ghiza.

PETRICĂ HOGEA vs. CAMELIA CSIKI, GEORGETA TERCIU și CARMINA MAREȘ ("MONITORUL DE BRAȘOV")

Camelia Csiki, Georgeta Terciu și Carmina Mareș, jurnaliste la "**Monitorul de Brașov**", au fost date în judecată de **Petrică Hoge**a, una dintre persoanele implicate în privatizarea secției Cicoarea a Fabricii din Bod. Cu toate că articolele publicate de cele trei ziariste au provocat arestarea fostului prefect Ioan Opriș, iar organele de cercetare au deschis dosar penal făptașilor, Petrică Hoge a continuat acțiunea în instanță. În prezent, procesul se judecă pe rol la Judecătoria Brașov. Avocatul acuzării a prezentat instanței o adresă a Parchetului General din care rezultă că Petrică Hoge a fost scos de sub urmărire penală.

LORETTE LUCA vs. GEORGETA TERCIU ("MONITORUL DE BRAȘOV")

Avocatul Lorette Luca, unul dintre apărătorii inculpaților trimiși în judecată după scandalul de stradă din lumea interlopă brașoveană, petrecut la sfârșitul lunii septembrie 1999, a depus, în 24 noiembrie 1999, la Parchetul de pe lângă Judecătoria Brașov, o plângere penală împotriva **Georgetei Terciu**, ziaristă la "**Monitorul de Brașov**". Iată și motivul: un articol publicat sub semnătura **Georgetei Terciu** pe 16 noiembrie 1999, cu relatări din procesul în care avocata pleda, a fost ilustrat cu o fotografie în care apare și **Lorette Luca**. În plângerea sa, reclamanta a

acuzat că i-a fost **încălcat dreptul la imagine** și că a fost **încălcat art. 2 și 39 din Legea audiovizualului**. Pentru cele două "încălări", Lorette Luca a cerut redactorului daune morale de 100.000.000 de lei. Precizăm, pentru orice eventualitate, că ziarista nu este autoarea fotografiei și nu a fost responsabilă de publicarea acesteia; ea răspunde exclusiv de conținutul articolului, care nu a fost contestat de reclamantă. Legea audiovizualului nu se refera la fotografie. Oricum fotoreporterul cotidianului "Monitorul de Brașov" a avut acordul președintelui Judecătorei pentru a fotografia cadre generale din sala de judecată – cum, de altfel, a și procedat. Ținând cont de toate aceste date, Poliția din Brașov a recomandat Parchetului neînceperea urmăririi penale.

MIHAI PÂNZARIU vs. CLAUDIU RAUS ("MONITORUL DE IAȘI")

Claudiu Raus, redactor la "Monitorul de Iași", a primit la Judecătoria Iași o condamnare la plata a 20 de milioane de lei, reprezentând daune morale datorate fostului șef al Direcției Generale a Vămilelor **Mihai Pânzariu**, care l-a acuzat de calomnie prin presă. Pe data de 9 mai 1998, cotidianul "Monitorul de Iași" a preluat cuvânt cu cuvânt următoarea știre difuzată de agenția națională de știri Mediafax : "*Parchetul Curții Supreme de Justiție a dispus redeschiderea dosarului lui Mihai Panzariu, fostul șef al Direcției Generale a Vămilelor. (...) Într-un raport din 1996 al Curții de Conturi era menționat că sub <<acoperirea>> lui Pânzariu s-au făcut afaceri de contrabandă care au prejudiciat statul român cu miliarde de lei.*" Pe 11 mai 1998, cotidianul "Monitorul de Iași" a reluat, tot ad-literam, dar fără a mai preciza sursa, știrea Mediafax, și a publicat un articol-analiză pe tema afacerea "Țigareta II", semnat de Claudiu Raus, în care numele lui Mihai Pânzariu nu era deloc amintit. În iunie 1999, completul de judecată de la Judecătoria Iași, condus de judecătoarea Oana Lefter, a pronunțat împotriva lui Claudiu Raus sentința de mai sus. Ambele părți au declarat recurs, însă după judecarea acestuia condamnarea a rămas neschimbată.

ȘTEFAN DAMIAN vs. GABRIEL GACHI și FĂNICĂ DUMITRAȘCU ("MONITORUL DE IAȘI")

Gabriel Gachi și Fănică Dumitrașcu, ziariști la "Monitorul de Iași", au fost condamnați de către Judecătoria Iași la plata unei amenzi penale, precum și la obligația de a plăti despăgubiri civile într-un proces de insultă intentat de **consilierul municipal Ștefan Damian și judecat de judecătorul Dragoș Șerbănescu**. Insulta consta în faptul că, într-un material în care dădeau note pentru prestația edililor ieșeni, cei doi jurnaliști au acordat "nota 0" consilierului Ștefan Damian, întrucât acesta lipsise nemotivat de la o ședință a Consiliului Local. Materialul s-a intitulat "Consiliul rușinii", iar reclamantul a pledat pe asocierea care s-ar fi făcut între numele său și titlul articolului. Decizia Judecătorei Iași a rămas aceeași și după recursul cerut de inculpați. Ministrul Justiției, Valeriu Stoica, le-a aprobat acestora din urmă o cerere de mutare a judecării litigiului la Curtea Supremă de Justiție.

RADU GROAPĂ vs. GEANINA BEȘLEAGĂ și "MONITORUL DE NEAMȚ"

Jurnalista **Geanina Beșleagă** a fost dată în judecată sub învinuirea de calomnie (dosar nr.10083/1997 - Judecătoria Piatra Neamț) de către **Radu Groapă**, cauza fiind un articol apărut în "Monitorul de Neamț" din data de 07.11.1997, intitulat "*Patronul Groapă și-a bătut vecinul*".

Judecătoria, prin sentința penală nr. 562/8.04.1998, a hotărât condamnarea ziaristei la plata amenzii penale în valoare de 150.000 de lei pentru săvârșirea infracțiunii de calomnie prevăzută de art. 206 Cod Penal.

Instanța a admis în parte și acțiunea civilă formulată de Radu Groapă și a obligat inculpata împreună cu partea responsabilă civilmente, "Monitorul de Neamț", să plătească 500.000 de lei daune morale. De asemenea, Geanina Beșleagă a fost obligată să plătească suma de 50.000 de lei lei cheltuieli judiciare în folosul statului. În timpul recursului, patronul Radu Groapă a renunțat la proces.

DORIN PRIȘCĂ vs. ION GÎRNOD ("MONITORUL DE SIBIU")

În data de 7 septembrie 1999, omul de afaceri **Dorin Prișcă** a făcut la **Judecătoria Mediaș** o plângere penală împotriva jurnalistului **Ion Gîrnod** de la "**Monitorul de Sibiu**", pe care l-a acuzat de calomnie de presă. Dorin Prișcă a cerut instanței condamnarea penală a ziaristului și obligarea acestuia la plata unor daune morale în cuantum de 100.000.000 de lei. Articolul incriminat poartă titlul "*Panmed S.A. se luptă să recupereze datoriile de jumătate de miliard*", a fost publicat în "Monitorul de Sibiu" din 30 iulie 1999 și face referiri la afacerile locale cu grațiu.

În plângerea penală depusă la Judecătoria Mediaș, Dorin Prișcă afirmă: "Chiar dacă Constituția României reglementează dreptul la libera exprimare, tot ea arată că acest drept este limitat, astfel încât <<libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.>> Respectarea legilor țării, așa cum sunt ele, uneori cu deficiențe și omisiuni, asigură o anumită armonie socială și reprezintă un fond social, pe care se poate exercita libertatea."

Pe 22 decembrie 1999, instanța a soluționat plângerea prin condamnarea jurnalistului **Ion Gîrnod** la plata unei amenzi penale în sumă de 5 milioane de lei, la care s-au adăugat alte 30 de milioane de lei drept daune morale.

CONSTANTIN ȘERBĂNICĂ vs. VALENTIN GHEORGHÎȚĂ ("MONITORUL DE VRANCEA") și S.C. NORD EST S.A.

În data de 29.03.1997, ziaristul **Valentin Gheorghîță** a semnat în prima pagină a "**Monitorului de Vrancea**" articolul "*Destituirea colonelului Șerbănică*", în urma căruia **colonelul Constantin Șerbănică** s-a adresat Judecătoriei Focșani pentru a-i cere autorului articolului să răspundă penal. Jurnalistul Valentin Gheorghîță a fost acuzat de calomnie, iar de la I.J.P. s-a transmis o adresă prin care se arăta că partea vătămată, recte colonelul Constantin Șerbănică, a fost de fapt trecută la o altă categorie de salarizare.

Instanța s-a pronunțat prin Sentința Penală nr. 1052/4.05.1999, achitându-l pe ziaristul Valentin Gheorghîță în baza prevederilor art. 10 lit.d din Codul de Procedură Penală, dar a obligat inculpatul, în solidar cu partea responsabilă civilmente, S.C. NORD EST S.A. Iași, la plata a 15.000.000 de lei despăgubiri civile datorate părții vătămate și la plata a 600.000 lei reprezentând cheltuieli judiciare. De asemenea, Valentin Gheorghîță a fost obligat să plătească 200.000 de lei cheltuieli judiciare în folosul statului. După recursul ziaristului, Judecătoria a mărit cuantumul despăgubirilor civile la 25 de milioane de lei. Valentin Gheorghîță a înaintat procurorului general o cerere pentru a obține recursul în anulare, însă cererea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

TOMA TRIFON NICOLAE

Toma Trifon Nicolae, fost director al ziarului "**Drapelul**" din **Lugoj**, a fost ținta unor atacuri în justiție provocate de activitatea sa de jurnalist de investigație. Pe parcursul a 8 ani, împotriva sa au fost declanșate peste 40 de acțiuni juridice. În plus, la Judecătoria Lugoj, Toma Trifon Nicolae a primit două condamnări penale fără a putea să-și exercite dreptul la apărare. În urma unuia dintre aceste două procese, Toma Trifon Nicolae a fost condamnat la doi ani închisoare și

arestat pe o perioadă de două luni. Sentința în baza căreia s-a produs arestarea a fost casată la Curtea de Apel Timișoara, dovedindu-se astfel injustețea ei. Este interesant de subliniat faptul că, abia la opt luni de la pronunțarea deciziei Curții de Apel Timișoara, Judecătoria Lugoj a respins o cerere prin care ziaristul solicita, imediat după arestare, întreruperea executării pedepsei de 2 ani de închisoare. Jurnalistul Toma Trifon Nicolae a avut până acum, în urma proceselor intentate, 120 de înfățișări, însă niciuna dintre acțiunile inițiate la nivelul instanțelor din Lugoj nu a rezistat în fața instanțelor superioare. În prezent, Toma Trifon Nicolae este achitat în toate acțiunile penale care i-au fost intentate.

MARIANA ROȘCA și ELENA POP BLAGA vs. MARIANA GAVRILĂ ("ZIUA DE ARDEAL")

Într-un articol din "Ziua" din 17 mai 1998, intitulat "*Două judecătore din Oradea sunt acuzate că prelungesc termenele de judecată și pretind bani pentru operativitate*", jurnalista **Mariana Gavrilă**, angajată a publicației "Ziua de Ardeal", semnala existența unor reclamații depuse la Ministerul Justiției. În aceste reclamații, două magistrate de la **Tribunalul Bihor**, Mariana Roșca și Elena Pop Blaga, erau acuzate de prelungirea nejustificată a pronunțării unor hotărâri judecătorești. În plus, autorul uneia dintre sesizări susținea că pentru judecarea rapidă a cauzelor sale cele două judecătore i-au cerut mită 20 000 DM. Deși ziarista nu a făcut decât să informeze cititorii despre conținutul acestor reclamații, ea a fost dată în judecată și, în cele din urmă, pedepsită. În data de 17 septembrie 1999, un complet de la **Judecătoria Sibiu**, condus de magistratul Cecilia Morariu, a condamnat-o pe Mariana Gavrilă la plata a cinci milioane de lei amendă penală. Cele două magistrate l-au dat în judecată și pe unul dintre autorii memoriilor adresate Ministerului Justiției, însă Judecătoria Turnu Severin a hotărât în favoarea acestuia din urmă.

După condamnare, Mariana Gavrilă a făcut o cerere de recurs în anulare care se află și în prezent la Parchetul General, neaprobată.

CORNEL TUȘELEA vs. FLORIN CHIMA ("ZIUA DE CLUJ")

În aprilie 1998, ziaristul **Florin Chima** a publicat, în baza declarațiilor depuse de câțiva cetățeni la redacția publicației "**Ziua de Cluj**", două articole în care erau relatate nemulțumirile pe care respectivii cetățeni le aveau în legătură cu conduita **maiorului Cornel Tușelea**. Apariția celor două articole l-a determinat pe maiorul Cornel Tușelea să îl acuze pe ziarist de insultă și calomnie, la **Judecătoria Cluj-Napoca** (dosar penal nr. 5562/1999). Pentru că maiorul Cornel Tușelea nu a semnat plângerea prealabilă depusă în instanță, cauza nu s-a mai judecat, așteptându-se în prezent ca partea reclamantă să înainteze recurs.

BENONE PUȘCĂ vs. SILVIU VASILACHE și "ZIUA DE GALAȚI-BRĂILA"

În luna august a anului 1998, jurnalistul **Silviu Vasilache** a publicat în cotidianul "**Ziua de Galați-Brăila**" un articol în care îl incrimina pe **Benone Pușcă** de faptul că ocupa postul de rector al Universității DANUBIUS din Galați fără să aibă titlul universitar de conferențiar, recunoscut de Ministerul Învățământului. De asemenea, ziaristul a afirmat, în același articol, că Benone Pușcă a obținut autorizarea de funcționare a Facultății de Drept prin metode "ilegale". Silviu Vasilache a mai trecut pe hârtie faptul că, în virtutea certificatului FD nr. 13656/10.04.1997, revoluționarul Benone Pușcă obținea scutirea de impozit atât pe salariul din Galați, cât și pe cel de la Școala de perfecționare a funcționarilor din Administrația publică locală din București, unde își avea cartea de muncă.

Jurnalistul Silviu Vasilache a fost chemat să răspundă penal pentru articolul scris, alături de trei foști colegi ai lui Benone Pușcă, care au făcut la adresa rectorului Universității DANUBIUS afirmații asemănătoare. Precizăm că implicarea jurnalistului în acest proces, sub acuzația de calomnie (dosarul 10757/1998 al Judecătoriei Galați), s-a făcut, în ciuda clauzei de tardivitate prevăzută în Codul Penal, abia după 9 luni de la apariția articolului incriminat.

În data de 15.11.1999, Judecătoria Galați, prin magistrat Cristina Postelnicu, a dat Sentința penală nr. 2689, prin care jurnalistul Silviu Vasilache a fost condamnat la plata unei amenzi penale de 2 500 000 de lei pentru infracțiunea de calomnie. De asemenea, instanța de judecată l-a obligat pe ziaristul Silviu Vasilache la plata, în solidar cu partea responsabilă civilmente – publicația "Ziua de Galați-Brăila", a 1 500 000 de lei cu titlul de despăgubiri morale. La acestea, s-au adăugat 140 000 de lei – cheltuieli de judecată.

La această dată, procesul se judecă la Tribunalul Galați, ca urmare a recursului declarat de ziarist. Procurorul care se ocupă de caz cere înăsprirea pedepsei, de la 2 500 000 de lei la 10 000 000 de lei amendă penală.

II. ALTFEL DE AGRESIUNI

VALENTIN DRĂGAN (“CUGET LIBER”) și ION CÎRLIG

În Constanța, pe 12 mai 2000, un ziarist aflat pe teren a fost bătut de polițiști și internat în spital cu piciorul rupt. La Hanul Piraților din Mamaia, proaspătul **general Ion Cîrlig, șeful Inspectoratului Județean de Poliție Constanța** își sărbătorea, alături de colegi în civil și șefi de servicii din Poliție, recenta înaintare în grad. Fotoreporterul unui ziar local (“**Cuget liber**” - Poligraf) a fost trimis să facă poze care urmau a fi publicate a doua zi. El a fost legitimat de polițiști care nu se aflau în exercițiul funcțiunii și nu purtau uniformă, legitimația respectivă a fost oprită, iar aparatul de fotografiat - confiscat (faptă ce poate fi încadrată penal ca tâlhărie, atâta vreme cât confiscatorii nu aveau calitate oficială și nu s-a întocmit proces verbal).

Reporteri ai cotidianului, însoțiți și de redactorul șef, Dorin Epure, au sosit ulterior la Hanul Piraților pentru a încerca recuperarea aparatului de fotografiat. În vreme ce redactorul șef discuta cu generalul Ion Cîrlig (generalul asculta argumentele, iar un subordonat al său se adresa ireverențios redactorului șef Dorin Epure, "înghesuindu-l cu burta", după cum a declarat chiar acesta din urmă), unul dintre reporteri, **Valentin Drăgan**, a încercat să facă poze cu un alt aparat de fotografiat. În acel moment, potrivit ziaristilor și șoferilor aflați de față, patru polițiști în civil, printre care și purtătorul de cuvânt, maior Marian Saragea, s-au năpustit asupra lui Valentin Drăgan, au distrus aparatul de fotografiat și i-au rupt piciorul reporterului. Penal, fapta ar putea fi încadrată ca vătămare corporală sau vătămare corporală gravă, în funcție de numărul zilelor de îngrijire medicală.

La izbucnirea scandalului, redactorul șef Dorin Epure s-a îndreptat într-acolo, părăsind discuția cu generalul Cîrlig. Acesta din urmă, care după spusele ziaristilor de la “**Cuget liber**” nu avea cum să nu vadă scena, nu a intervenit.

Cu piciorul rupt, Valentin Drăgan a fost transportat la Spitalul Județean, unde a fost constatăată fractura de peroneu și a avut loc o intervenție chirurgicală complicată care l-a imobilizat la pat mai multe săptămâni.

A doua zi, presa fusese invitată la popotă, unde generalul urma să dea de băut în cinstea avansării în grad. Ziaristii constănțeni au protestat în fața Poliției și apoi în fața Prefecturii. După-amiază, la conferința de presă pe care ministrul Justiției Valeriu Stoica (aflat într-un turneu electoral) a susținut-o la Năvodari, ziaristii i-au solicitat intervenția în acest caz extrem de grav. Ministrul a promis că va interveni pentru ca o comisie de anchetă din capitală să fie trimisă, deci cercetările să nu fie lăsate în seama procurorilor constănțeni.

Generalul Cîrlig a declarat că regretă evenimentul respectiv, dar că nu a văzut nimic și nu știe ce s-a întâmplat. A accentuat asupra faptului că era o petrecere privată și că nu li s-a cerut permisiunea de a face poze. Nici purtătorul de cuvânt, Marian Saragea, indicat de Valentin Drăgan ca fiind "cel care a dat lovitura de grație", nu stie nimic pentru că nu era acolo, ci tocmai îi raporta șefului. Mai mult, la doar câteva zile, polițiștii constănțeni au spus într-o conferință de presă că ziaristul a plecat pe picioare de la local, dar, terenul fiind denivelat, probabil a călcat strâmb.

Ziaristul a depus o plângere penală, pe care ulterior a retras-o. Pe lângă alte organizații, Rețeaua de Protecție a Jurnaliștilor a oferit asistență juridică și un loc de muncă alternativ în situația în care acest lucru ar fi devenit necesar. Nu cunoaștem, dar bănuim mijloacele de presiune utilizate de polițiști pentru a determina retragerea plângerii penale de către ziarist.

RADU SÂRBU și CRISTIAN TUDOR POPESCU (“ADEVĂRUL”)

Cu ocazia unei conferințe de presă organizate de către PNTCD în luna octombrie 2000, vicepreședintele **Radu Sârbu** a amenințat că va cere **Consiliului Național al Audiovizualului** interzicerea apariției pe vreun post de televiziune a lui **Cristian Tudor Popescu**, pe perioada campaniei electorale. Radu Sârbu a precizat și motivul: într-o emisiune cu caracter politic transmisă pe postul național de televiziune România 1, Cristian Tudor Popescu l-ar fi întrebat pe președintele FPS dacă, în cazul în care după alegerile parlamentare își va pierde imunitatea, este pregătit să meargă la închisoare.

“COTIDIANUL”, TIPOREX și DIRECȚIA GENERALĂ A VĂMILOR

În februarie 2000, invocând constatările unui control al Gărzii Financiare, **Direcția Generală a Vănilor** încearcă să confişte două mașini de tipărit offset aparținând SC TIPOREX SA. Acuza adusă societății este că a încercat să vândă ilegal cele două mijloace fixe. Pentru câteva zile, apariția publicației "**Cotidianul**" este pusă în pericol.

"Cotidianul" din data de 29.02.2000, în articolul "*Povestea celui mai grav abuz al autorităților la adresa libertății presei/ Cu pumnul în gură*", precizează:

"Schimbarea strategiei financiare a firmei (SC TIPOREX CO. SA – n.n.) face ca în 1998 să se ia decizia de vânzare a utilajelor importate, încheindu-se în acest sens și o factură fiscală de vânzare-cumpărare. În conformitate cu Legea 31/1990, precum și cu Legea contabilității, orice societate comercială ce dorește vânzarea unui bun sau a unor bunuri ce intră în alcătuirea capitalului social, conducându-se prin aceasta la diminuarea acestui capital, trebuie să îndeplinească o serie de proceduri legale foarte stricte. Astfel, decizia se poate lua doar în cadrul Consiliului de Administrație, decizie ce se publică apoi în Monitorul Oficial, fiind trimisă spre înștiințare Camerei de Comerț și Industrie și Registrului Comerțului, ce urmează să facă modificările necesare. În cazul concret al societății noastre, decizia de vânzare a bunurilor respective și, prin aceasta, de diminuare a capitalului social nu a fost dusă până la capăt, Consiliul de Administrație decidând că actul respectiv nu trebuie pus în îndeplinire și trecând imediat la stornarea facturii respective. Odată cu această decizie, nefiind îndeplinite procedurile stricte cerute de lege, factura de vânzare-cumpărare a devenit nulă, capitalul social nefiind în nici un fel diminuat.

Pe 23 septembrie 1998, Garda Financiară efectuează un control de rutină la SC TIPOREX SA și constată, în mod aberant și total lipsit de legalitate, că cele două mijloace fixe ar fi fost scoase din capitalul social prin actul de vânzare-cumpărare, anulat însa, comunicând Direcției Generale a Vănilor, prin adresa nr. 153891/1998, că SC TIPOREX SA ar fi încălcat legislația în vigoare. Această constatare aberantă are la bază un act devenit nul atât prin decizia conducerii societății, cât și prin litera legii deoarece procedurile legale obligatorii nu au fost continuate. În consecință, procesul-verbal de constatare încheiat de Garda Financiară și comunicat Direcției Generale a Vănilor este un act lipsit de orice valoare juridică sau probatorie.

Netinând cont de aceste aspecte legale, Direcția Generală a Vănilor întocmește un proces-verbal de constatare a contravenției prin care dispune ca societatea să fie amendată cu suma de 1.000.000 de lei, iar cele două mijloace fixe să fie confiscate. Procesele-verbale de confiscare a modulelor tipografice au fost încheiate în data de 13 ianuarie la ora 20.00, ora la care nici unul dintre reprezentanții societății nu se mai găsea în cadrul firmei. Date fiind aceste condiții, decizia Direcției Generale a Vănilor nu este comunicată conducătorilor societății, așa cum prevede legea, aceștia neputând să atace în termenul legal de 15 zile, de la data încheierii procesului-verbal decizia Direcției Generale a Vănilor. Date fiind aceste motive, societatea

noastră formulează o cerere la Judecătoria Sectorului 1 București, prin care solicită admiterea excepției de tardivitate, invocând, conform legilor în vigoare, faptul că nu a luat cunoștință de decizia respectivă în termenul legal, neputând în consecință să o atace pe cale judecătorească. Solicitarea este respinsă de către Judecătoria, ca și recursul introdus ulterior la Tribunalul București. Șirul aberațiilor și mai ales ilegalitățile nu se opresc aici deoarece instanța, prin decizia civilă nr. 13353/9.09.1999, admite, pe de o parte, cererea de constatare a tardivității, însă constată în același timp că acțiunea a fost introdusă după termenul legal și, în consecință, o respinge.

Lipsa de coerență a instanței de fond, care prin aceeași decizie admite și respinge totodată o anumită solicitare, nu este luată în seamă nici de către judecătorii Tribunalului București, în momentul judecării recursului, ce procedează prin decizia civilă nr. 35 din 9.02.2000 la respingerea recursului ca inadmisibil."

Pe 28 februarie 2000, **Direcția Generală a Vămilelor** dăduse publicității un comunicat din care prezentăm următoarele fragmente:

"Cu adresa nr. 153891/23.09.1998, Garda Financiară a comunicat Direcției Generale a Vămilelor că, urmare a unor verificări operative desfășurate la SC TIPOREX CO. SA, (...) s-a constatat că două mijloace fixe (mașini de tipărit tip offset) importate în scutire de taxe vamale (conform prevederii nr. 57/1993), reprezentând aport la capitalul social, au fost comercializate cu facturile fiscale nr. 6402001 și 6402002 din 31.08.1998, fără a se anunța organele vamale despre schimbarea destinației bunurilor și plata obligațiilor fiscale aferente.

Potrivit art. 386, lit. h din Regulamentul de aplicare a Codului Vamal al României, aprobat prin HG nr. 626/1997, aceste fapte reprezintă contravenție și se sancționează cu amendă de la 700.000-1.000.000 lei, iar bunurile se confiscă.

Trebuie menționat că, potrivit art. 185, alin. 2 din Legea 141/1997 privind Codul Vamal al României, în cazul în care contravențiile vamale sunt constatate de către alte organe cu atribuții de control, acestea au obligația de a prezenta de îndată actele constatatoare la autoritatea vamală. În sensul respectării obligațiilor ce revin autorității vamale conform sesizării de mai sus, Direcția Generală a Vămilelor, prin organe specializate de control, a verificat sesizarea Gărzii Financiare referitoare la SC TIPOREX CO. SA și, ca urmare, a întocmit acte de control, precum și proces-verbal de contravenție prin care societatea a fost sancționată cu amendă de 1.000.000 lei și s-a dispus confiscarea bunurilor care au stat la baza săvârșirii contravenției.

Prin sentința civilă nr. 13353/09.09.1999 pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București s-a respins plângerea formulată de petenta SC TIPOREX CO. SA (...) împotriva procesului-verbal încheiat de Direcția Generală a Vămilelor-BSCV la data de 19.01.1999 ca fiind tardiv formulată.

Prin decizia civilă nr. 35/09.02.2000, pronunțată de Tribunalul București, secția comercială, în dosarul 8761/1999 se respinge recursul formulat de SC TIPOREX CO. SA. Ca urmare a acestui fapt, organele abilitate de Direcția Generală a Vămilelor urmează să evalueze și să valorifice bunurile confiscate ca bunuri intrate definitiv în proprietatea statului. Ca primă măsură în vederea valorificării respectivelor bunuri s-a procedat la indisponibilizarea acestora, prin sigilarea lor.(...)

Serviciul Relații Externe și Imagine Publică al DGV"

MIRCEA DINESCU și SUPORTERII PARTIDULUI ROMÂNIA MARE

Nici măcar poeții nu au avut parte doar de boemă. În luna noiembrie 2000, la Piatra Neamț, poetul **Mircea Dinescu**, directorul revistei "**Plai cu Boi**", a fost bruscat și înjurat de un grup format din aproximativ 15 indivizi la ieșirea din sediul unui post local de televiziune care l-a

invitat să participe la un talk-show. Iată declarația lui **Mircea Dinescu**: *"la ieșire, am fost întâmpinat de o ceată de isterici, foarte agresivi, din **Partidul România Mare**. Au început să mă bruscheze, mi-au rupt hainele. Uite, tocmai vorbisem, pe post, de securiștii lui Vadim, iar securiștii aceștia se aflau la ușa postului de televiziune, confirmând ceea ce afirmasem în direct. Înjurau oribil, n-am auzit asemenea înjurături de când mama m-a făcut. Norocul meu a fost că am fost tras înapoi de oamenii de pază ai postului de televiziune. A venit și primarul din Piatra Neamț, care mi-a acordat protecție. De la primar am aflat că istericii erau conduși de **Dumitru Badea**, senator PRM de Neamț care mai e și membru în Comisia Juridică și de Disciplină a Senatului României. Halal membru! De Badea ăsta am mai aflat, tot de la oamenii locului, că a fost colonel de Securitate. Exact ce spuneam."*

LORENA BOROȘ și DORINA TĂTĂRAN - "GAZETA DE NORD – VEST"

La sfârșitul lunii septembrie 1999, **Lorena Boroș** și **Dorina Tătăran**, jurnaliste la ziarul "**Gazeta de NORD – VEST**", au fost agresate și tâlhărite, în timp ce făceau o anchetă, de către angajații SC IMI SA Baia Mare, societate asupra căreia exista suspiciunea că ar fi câștigat o licitație în mod dubios. Potrivit celor două jurnaliste, Poliția, venită la fața locului cu mare întârziere, a dat crezare versiunii angajaților IMI SA Baia Mare, care au susținut că ziarista Lorena Boroș ar fi agresat fizic 12 muncitori.

MARIAN TUDOR - "JURNALUL DE CONSTANȚA"

În luna septembrie 1999, **Marian Tudor**, șef al Secției de Anchete speciale din cadrul publicației "**Jurnalul de Constanța**" (care între timp și-a suspendat apariția), a fost atacat de doi indivizi necunoscuți și aruncat din trenul rapid 636 Constanța – București. Ziaristul mergea către o tipografie din București, unde urma să predea printurile pentru tipărirea noului număr al ziarului. Deși Marian Tudor avea asupra sa și alte valori, agresorii nu i-au furat decât plicul ce conținea printurile. Ziaristul a legat agresiunea de dezvăluirile ce urmau a fi publicate în "**Jurnalul de Constanța**".

MINISTERUL DE INTERNE și CODUL PENAL

În octombrie 1999, **Ministerul de Interne**, a anunțat, printr-unul dintre consilieri, ca intenționează să propună Parlamentului "**un regim sancționar mai aspru**" împotriva ziariștilor, odată cu adoptarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului Penal. În contradicție cu punctul 9 al Rezoluției 1123 adoptată de Adunarea Parlamentară a Consiliul Europei în aprilie 1997, care stipulează că "Anumite dispoziții ale Codului Penal în vigoare sunt inacceptabile și afectează în mod grav exercitarea unor drepturi fundamentale, în special articolele 205, 206, 238 și 239 referitoare la insultă și calomnie, care interferează cu libertatea presei", propunerile Ministerului de Interne se refereau la:

- pedepsirea calomniei prin presă cu închisoare de la 1 la 7 ani, ca urmare a "creșterii frecvenței infracțiunilor de calomnie săvârșite prin mass-media (în special prin presă)". În prezent calomnia se pedepsește cu închisoare de la trei luni la trei ani sau cu amendă, indiferent de modalitatea în care se realizează;
- pedepsirea calomniei cu închisoare de la 6 luni la 5 ani;
- pedepsirea insultei cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă. Pedepsa actuală este închisoare de la o lună la doi ani sau amendă;
- confiscarea mijloacelor de informare în masă prin care sunt comise "delictele de presă".

PRO TV – BUZĂU

Un operator al **PRO TV – Buzău** a fost agresat, în data de 5 august 2000, în timp ce filma la locul unui accident făcut de fiica deputatului PNȚCD Pavelescu pe raza comunei Greceanca. Agresorul este chiar unul dintre cei care o însoțeau pe autoarea accidentului. Polițiștii din Greceanca care erau de față au avut o atitudine bizară, considerând că nu este necesar să intervină.

DAN PAVEL și POLIȚIȘTII DE LA SECȚIA 20

Doi polițiști l-au agresat verbal, pe 7 august 2000, pe analistul politic **Dan Pavel** pentru motivul că citea un ziar în timp ce își exercita drepturile și îndatoririle de simplu pieton. Injurăturile au continuat cu transportarea editorialistului la **Secția 20 Poliție**. Aici a avut loc o interesantă audiere a "făptașului", printre metodele folosite numărându-se înjurătura și îmbrânceala. Dan Pavel ne-a declarat că **plutonierul Simion** de la Secția 20 Poliție l-ar fi abordat cu expresia "**Dacă nu era democrația asta nenorocită, te călcam în picioare!**".

PROTESTUL "ZIUA DE ARDEAL" și ASOCIAȚIA EDITORILOR DE PRESĂ DIN CLUJ

La mijlocul lunii iulie 2000, un polițist a fost acuzat că a încercat să întârzie mașina care transporta printurile ziarului "Ziua de Ardeal" către tipografie. **Redacția "Ziua de Ardeal" și Asociația Editorilor de Presă din Cluj** au publicat următorul protest:

"PROTEST împotriva tentativelor de intimidare a presei din partea unor lucrători din Ministerul de Interne

Asociația Editorilor de Presă din Cluj, reprezentând ziarele Transilvania Jurnal, Monitorul de Cluj și Ziua de Ardeal, protestează împotriva tentativelor de intimidare a presei la care recurg unii lucrători ai Ministerului de Interne. Asociația consideră că plutonierul Avram Ardelean, din cadrul Biroului Poliției Rutiere Cluj, a executat joi seara un ordin dat de la București care avea ca scop împiedicarea tipăririi și apariției ziarului Ziua de Ardeal în data de vineri, 14 iulie 2000. În speranța clarificării situației, așteptăm un răspuns oficial din partea conducerii IPJ Cluj cu privire la acest incident.

Mașina ziarului Ziua de Ardeal, care transporta printurile cu paginile ziarului în tipografie, a fost oprită joi, la ora 18.50, la intersecția străzii Iuliu Maniu cu Piața Avram Iancu, de plutonierul Avram Ardelean din cadrul Biroului Poliției Rutiere Cluj. La solicitarea polițistului, șoferul nostru, Aurel Mureșan, i-a înmânat toate actele mașinii și actul de identitate. După ce a verificat actele timp de câteva minute, polițistul i-a cerut să deschidă capota pentru a verifica seria motorului și pe cea a caroseriei, precum și portbagajul, cerință îndeplinită dealtfel de șofer.

Din cauză că polițistul a căutat câteva minute seria motorului fără a o găsi, șoferul s-a legitimat și l-a rugat să-l lase să plece cu ziarul în tipografie, în caz contrar existând riscul ca ziarul să nu mai poată apărea pe piață a doua zi. Precizăm ca timpul limită în care ziarul nostru trebuie să intre în tipografie este ora 19.00. Șoferul i-a lasat actele și l-a asigurat că se întoarce în 10-15 minute pentru a supune mașina tuturor verificărilor. Plutonierul i-a răspuns pe un ton vizibil iritat "rămâi aici cât vreau eu, că nu faceți voi legile", moment în care șoferul a închis capota, i-a spus că pleacă în tipografie și că se întoarce în 10 minute. La întoarcere, plutonierul nu mai era în zona respectivă, astfel că șoferul s-a deplasat la sediul Poliției Rutiere, însă nici

plutonierul Ardelean, nici șeful de tură, locotenentul Nemeș nu erau la birouri. La ora 20.45, după ce și-au făcut apariția cei doi, au fost desemnați patru subofiteri să verifice seriile.

Din verificările acestora a reieșit clar lipsa cunoștințelor elementare privind piesele esențiale ale unui autoturism BMW, polițiștii negăsind pe parcursul câtorva minute seria. În cele din urmă, observând ca aceștia nu se descurcă, șoferul nostru le-a arătat seria caroseriei, care evident, corespundea cu cea din acte. De asemenea, el a prezentat documentele doveditoare prin care seria motorului a fost schimbată, ca urmare a schimbării motorului. Plutonierul i-a întocmit șoferului un proces-verbal de contravenție în care a semnalat că nu corespunde culoarea mașinii cu cea din acte și că s-a sustras de la citirea seriilor, fapt la care șoferul a protestat, pe buna dreptate. El a obiectat în procesul-verbal de contravenție că nu s-a sustras de la citirea caroseriei, ci a amânat câteva minute acest lucru din cauză că ziarul nu ar mai fi ieșit a doua zi pe piață.

Surse din interiorul IGP, care vor să-și păstreze anonimatul, ne-au declarat că plutonierul Ardelean a executat un ordin venit de la Brigada Poliției Rutiere din IGP București, ordin care însă nu a fost prelucrat în ședința de dimineață. Așadar, ordinul a venit direct pe adresa plutonierului, având la bază informația că mașina este furată și circulă cu numere de înmatriculare false.

Precizăm că plutonierul este nepotul colonelului (r) Gavril Neciu (protagonistul mai multor anchete apărute în ziarul nostru), fostul șef al UM 0215 Cluj.

Aurelian Grama

redactor-șef ZIUA de Ardeal

Cluj-Napoca

14 iulie 2000

Protestul Asociației Editorilor de Presă din Cluj

Asociația Editorilor de Presă din Cluj protestează pe această cale împotriva atitudinii plutonierului Avram Ardelean. Din materialul pus la dispoziție de redacția cotidianului Ziua de Ardeal, reiese foarte clar abuzul sus-numitului plutonier față de șoferul Aurel Mureșan care avea o misiune de îndeplinit, precum și intenția plutonierului de a submina apariția la timp a ziarului. Reamintim faptul că pentru a fi polițiști, milițienii trebuie să se dezbrace de vechile obiceiuri de pe vremuri, în care aveau impresia că legile le face altcineva decât legislativul.

Acest "nu faceți voi legile" se aplică atât milițienilor care vor să devină polițiști, cât și jurnaliștilor. Atâta timp cât nu există respectul reciproc față de munca fiecăruia, nici apelul la lege nu poate fi invocat. De aceea, cerem organelor în drept abilitate să se autosesizeze cu privire la fapta savârșită de plutonierul Avram Ardelean și să ia măsuri în consecință.

Victor Lungu

Președintele Asociației Editorilor de Presă Cluj”

ADRIAN IONESCU de la TELEVIZIUNEA EUROPA NOVA și IJP TIMIȘ

4 august 2000: cameramanul **Adrian Ionescu** de la **Televiziunea Europa Nova**, din Timișoara, a fost "săltat" de poliție pentru că a încercat să filmeze o acțiune a IPJ Timiș îndreptată împotriva unor comercianți care vindeau ilegal mărfuri, pe stradă. Cameramanul a fost transportat la Secția 2 Poliție din Timișoara și nu a fost eliberat decât la intervenția șefului IJP Timiș.

DANIEL TOMONI – “TRANSILVANIA JURNAL”

Un caz deosebit este cel al ziaristului **Daniel Tomoni** de la "**Transilvania Jurnal**". În luna iulie 2000, "Transilvania Jurnal" a publicat informații despre câțiva colonei de la UM 01463 care și-au

ridicat un garaj folosind ca forță de muncă soldați, despre un general care și-a construit o vilă în Sălaj cu aceleași mijloace, precum și despre comandantul Armatei a IV-a Transilvania, care, susținea publicația, ar fi vânat căprioare dintr-un elicopter militar. Consecința acestor dezvăluiri este următoarea: Daniel Tomoni, care tocmai își satisfăcea stagiul militar la UM 01463 Florești, garnizoana Cluj, a fost supus unui regim militar special, printre sancțiunile primite numărându-se chiar și cinci zile de arest.

MARCEL BOT ("ZIUA DE ARDEAL") și DANIEL MARIAN ("TRANSILVANIA JURNAL") vs. POLIȚIȘTI DIN DEVA

În noaptea de 30 august 2000, jurnaliștii **Marcel Bot** și **Daniel Marian** de la "**Ziua de Ardeal**", respectiv "**Transilvania Jurnal**", au anunțat poliția că au fost atacați în plină stradă de un grup de patru hoți. Plutonierul **Precup** și sergentul major **Ghiță**, cei doi polițiști care au sosit imediat la fața locului, nu au cerut date în legătură cu evenimentul produs, ci au deviat dialogul cu jurnaliștii către câteva informații publicate de presa centrală și cea locală cu ceva vreme în urmă. Mai precis, este vorba despre un scandal provocat de câțiva polițiști din Deva, care au dansat în compania unor prostituate pe mesele localului "Izvorul Decebal". **Daniel Marian** susține că unul dintre protagoniștii acestui scandal este chiar plutonierul **Precup**, fapt ce ar putea oferi o explicație asupra comportamentului celor doi polițiști. Tot **Daniel Marian** spune că polițiștii ar fi apelat chiar la amenințări de genul "Lasă că vedeți voi la secție cum e cu polițiștii și curvele de la <<Decebal>>."

CONSTANTIN SIMIRAD și "ZIUA DE IAȘI"

În urma câtorva articole critice adresate primarului Iașiului, **Constantin Simirad**, publicate de cotidianul "**Ziua de Iași**" acum câțiva ani, jurnaliștilor de la această publicație le-a fost interzis pentru o perioadă nedeterminată accesul în clădirea municipalității. În câteva rânduri, s-a cerut chiar intervenția gardienilor publici pentru a bloca accesul ziariștilor în clădirea instituției. Printre altele, ziarista Marcela Donciu a fost împiedicată să ia parte la ședințele Consiliului Local, prezența sa fiind acceptată doar la intervenția câtorva membri ai Consiliului.

Situația a fost prelungită și după recente alegeri locale, când Constantin Simirad a fost reales în funcția de primar. În data de 19 iunie 2000, fotoreporterul Aristotel Furtună a fost dat afară din Primărie, la inițiativa purtătorului de cuvânt al instituției, Andrei Trofor, și cu ajutorul gardienilor publici. Jurnaliștii de la "**Ziua de Iași**" spun că, ulterior, Andrei Trofor a revenit cu un telefon la redacție, prin care a precizat că tuturor ziariștilor de la "**Ziua de Iași**" li se interzice să mai intre în Primărie, însă a refuzat să trimită și un document oficial care să confirme cele spuse.